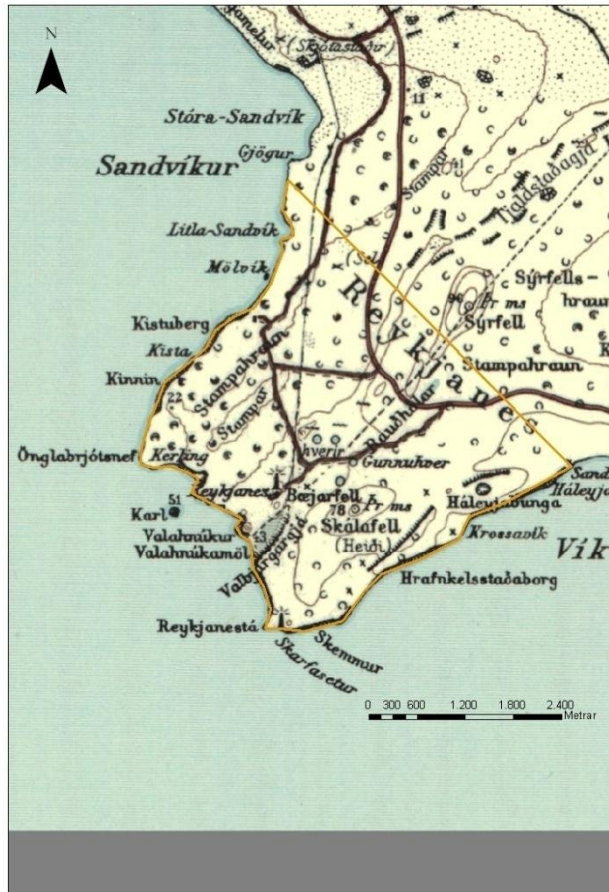

Reykjanes

Þekking - Reykjanes

- Þrjár kerfisbundnar fornleifa-skráningar hafa farið fram á svæðinu.
- Ein skráning fór fram vegna framkvæmda, ein vegna aðalskipulags og ein vegna rammaáætlunar.
- Svolítið hefur verið ritað um svæðið í byggðasöguritum og sértækum ritum.

Helstu heimildir

- Agnes Stefánsdóttir: *Umhverfi Reykjanesvirkjunar. Fornleifaskráning*. Fornleifavernd ríkisins, 2008.
- Hildur Gestsdóttir & Orri Vésteinsson: *Jarðhitanýting á Reykjanesi. Frummat á umhverfisáhrifum*. VSÓ og Fornleifastofnun Íslands 1998.
- Sandra Sif Einarsdóttir og Bjarni F. Einarsson. *Fornleifaskrá Reykjanesbæjar* . Fornleifafræðistofan 2008.
- Bjarni Sæmundsson: “Suðurkjálkinn”, *Árbók Ferðafélags Íslands* 1936 (Rv., 1936), 22-53.
- Guðmundur Ó. Bernódusson, Guðmundur L. Hafsteinsson, Kristján Sveinsson: *Vitar á Íslandi. Leiðarljós á landsins ströndum 1878-2002*. Siglingastofnun Íslands, Kópavogi, 2002.
- Jón Árnason: *Íslenzkar þjóðsögur og ævintýri* III. Nýtt safn. Þjóðsaga, Rv., 1958.
- Jón Þ. Þór: *Saga Grindavíkur I. Frá Landnámi til 1800*. Grindavíkurbær, Grindavík, 1994.
- Jón Þ. Þór, Guðfinna M. Hreiðarsdóttir: *Saga Grindavíkur 1800-1974*. Grindavíkurbær, Grindavík, 1996.
- Steingrímur Jónsson: “Frá Reykjanesi til Reykjavíkur. Fyrstu vitarnir við Faxaflóa”, *Landnám Ingólfs. Nýtt safn til sögu þess I* (Rv., 1983), 66-93.

Fornleifaskráning

- Langflestar minjarnar tengjast vitum og búsetu vitavarða.
- Á Valahnjúk var fyrsti ljósviti landsins byggður, 1878, og enn má sjá leifar hans.
- 6 minjaheildir voru skráðar, 4 minjaflokkar og 55 minjar en meginhluti þeirra talin vera frá 19. og 20. öld.
- Gunnuhver telst til menningarminja vegna tengingu við þjóðsögu um afturgönguna Gunnu. Engin mannvirki eru þó á eða við hverinn sjálfan.

Friðlýstar fornleifar

Engar friðlýstar fornleifar eru á svæðinu en vitinn á Vatnsfelli, frá árinu 1908, var friðaður af menntamálaráðherra 2003. Heyrir byggingin því undir Húsafriðunarnefnd ríkisins.

Enginn viti er á friðlýsingarskrá fornleifa og teljast slíkar minjar til óalgengra minja.

Verðmætamat

Svæði	Viðfang	Auðgi, fjölbr.	Fágæti	Stærð, heild	Upplýsingagildi	Einkunn
Reykjanes	Fornleifar	8	13	8	8	9,5

Auðgi. Minjarnar tilheyra aðallega sjósókn (vitar) en einnig landbúnaði og samgöngum. Minjarnar spanna stutt tímabil.

Fágæti. Á svæðinu eru engar friðlýstar minjar en minjar um vita eru sjaldgæfar auk þess sem fyrsti vitinn á Íslandi var reistur á Reykjanesi. Vitinn á Vatnsfelli er (uppistandandi bygging) friðuð bygging.

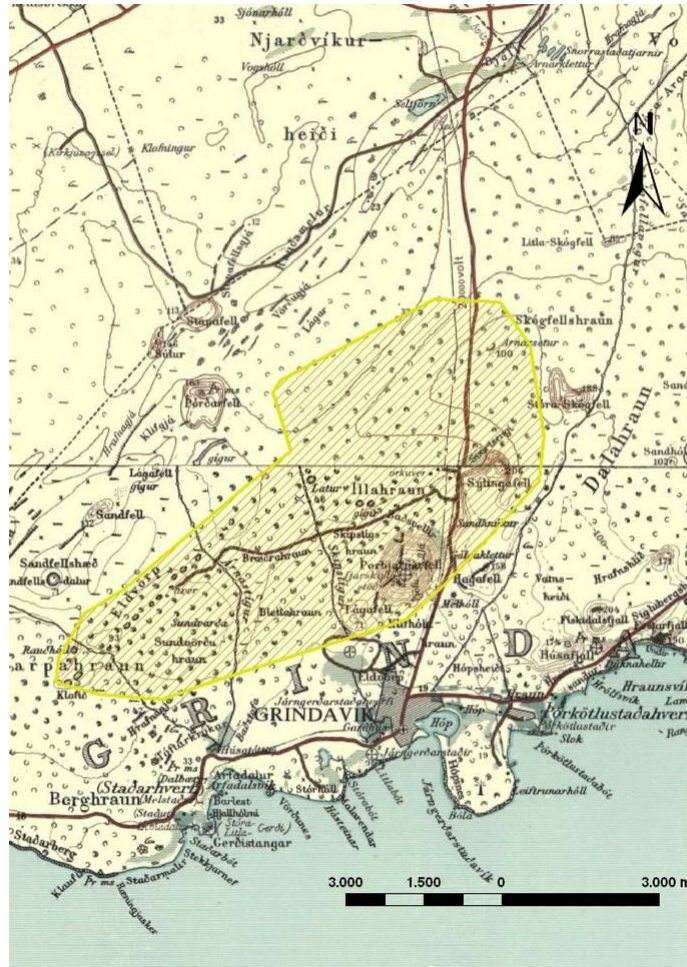
Heild. Meginminjaheildin er vitinn og bústaður vitavarða en þessari heild hefur verið raskað með yngri mannvirkjum.

Upplýsingagildi. Til er nokkuð greinargóð lýsing á gamla vitanum. Frekari rannsóknir myndi ekki bæta miklu við þá þekkingu. Aftur á móti liggur upplýsingagildið aðallega í upplifun og sjónrænu gildi.

Svartsengi-Eldvörp

Þekking – Eldvörp

- Tvær kerfisbundnar fornleifa-skráningar hafa farið fram á svæðinu.
- Ein skráning fór fram vegna aðalskipulags og ein vegna rammaáætlunar.
- Svolítið hefur verið ritað um svæðið í sértækum ritum vegna rannsókna á útilegumanna-minjunum.

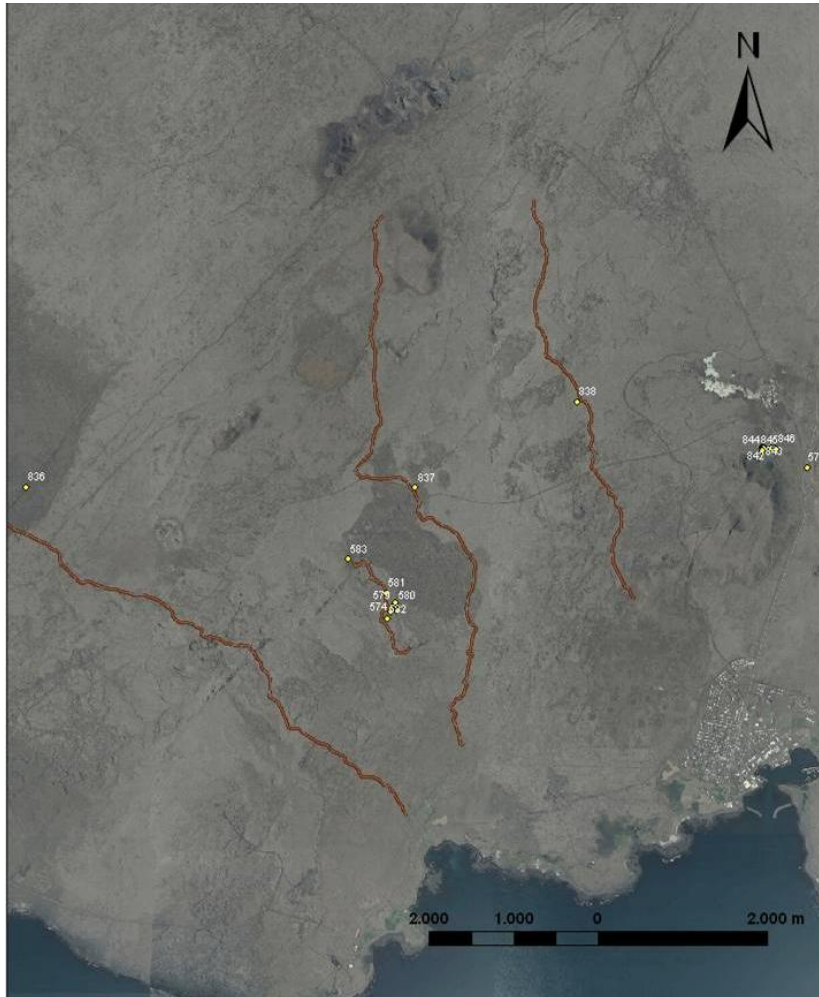
Helstu heimildir

- Árni Magnússon og Páll Vídalín: *Jarðabók Árna Magnússonar og Páls Vídalíns III. Gullbringu- og Kjósarsýsla*. 2. útgáfa. Hið íslenska fræðafélags, Kaupmannahöfn, 1984.
- Agnes Stefánsdóttir: *Svartsengi – Eldvörp. Fornleifaskráning*. Fornleifavernd ríkisins, 2008 (Rit Fornleifaverndar ríkisins 2008:7).
- Brynjúlfur Jónsson: „Rannsókn í Gullbringusýslu og Árnessýslu sumarið 1902“, *Árbók hins íslenska fornleifafélags 1903* (Rv., 1903), 31-52.
- Guðmundur Ólafsson: *Útilegumannahellir við Eldvörp*. Rannsóknarskýrslur fornleifadeildar 1982. Þjóðminjasafn Íslands Rv., 2008.
- Jón Jónsson. „Um heiðar og hraun“, *Árbók Ferðafélags Íslands 1984* (Rv., 1984), 51-112.
- Ólafur Briem: *Útilegumenn og auðar tóttir*. Menningarsjóður, Rv., 1959.
- Þóra Pétursdóttir: *Fornleifaskráning í Grindavík*. 2. áfangi. Fornleifastofnun Íslands ses., Rv., 2002.

Óútgefið efni

- Fréttavefur Víkurfrétta: www.vf.is
- Heimasíða Ferlis (Ferðahóps rannsóknardeildar Lögreglunnar í Reykjavík). Áhugamannafélags um útivist: www.ferlir.is
- Örnefnaskrá Húsatófta. Sigríður Jóhannsdóttir skráði. Örnefnastofnun Íslands 1980.
- Örnefnaskrá Járngerðarstaða. Ari Gíslason skráði. Örnefnastofnun Íslands 1967.
- Örnefnaskrá Járngerðarstaða. Athugasemdir. Sæmundur Tómasson skráði. Örnefnastofnun Íslands.
- Örnefni í óbyggðinni vestur og norður frá Grindavík. Örnefnastofnun Íslands.

Fornleifaskráning

- Helstu minjaflokkar á svæðinu eru útilegumannaminjar, sel og leiðir.
- Á svæðinu voru skráðar 6 minjaheildir, og 27 minjar, þar af 12 friðlýstar. Flestar minjar taldar vera frá 1500-1800 en nákvæm aldursgreining hefur ekki farið fram.
- Leiðarnar hafa verið stikaðar og merktar á vegum Ferðamálasamtaka Suðurnesja og eru vinsælar gönguleiðir.
- Seljaminejarnar eru á útivistarsvæði og myndu því henta vel til fræðslu á selbúskap fyrri tíma.

Friðlýstar fornleifar

Hin svokölluðu útilegu-mannabæli fundust veturinn 1872 og voru friðlýst af Matthíasi Þórðarsyni þjóðminjaverði árið 1930.

Fleiri minjar sem tengja má við útilegumenn hafa fundist á svæðinu síðustu ár.

Verðmætamat

Svæði	Viðfang	Auðgi, fjölbr.	Fágæti	Stærð, heild	Upplýsingagildi	Einkunn
Eldvörp	Fornleifar	8	13	8	13	11

Auðgi. Minjarnar tilheyra þremur minjaflokkum frá mismunandi tímabilum.

Fágæti. Á svæðinu eru að finna útilegumannaminjar og sumar af þeim eru friðlýstar.

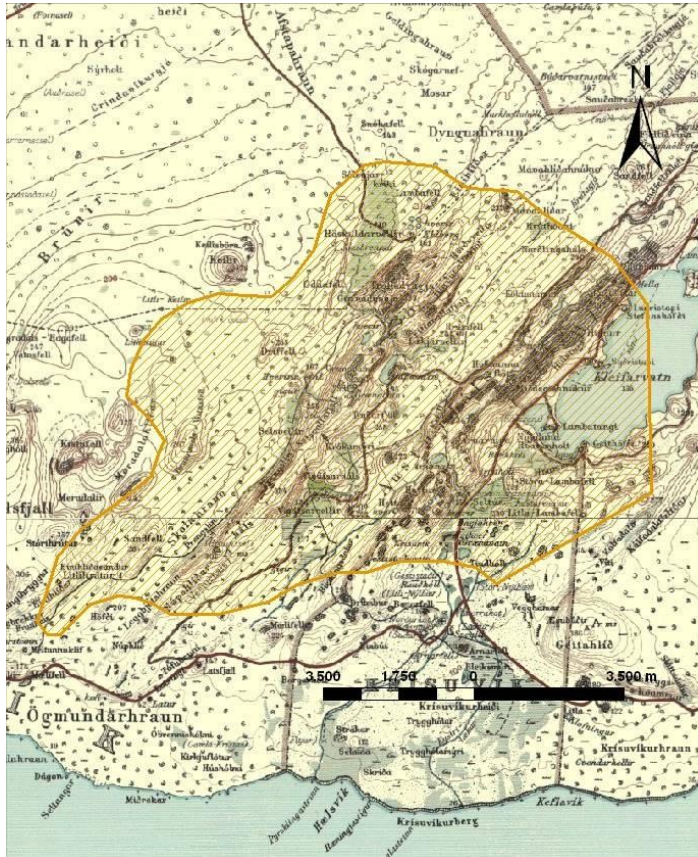
Heild. Litlar afmarkaðar minjaheildir. Mismunandi hversu vel umhverfið hefur varðveist.

Upplýsingagildi. Útilegumannaminjarnar hafa mikið rannsóknargildi og ekki er útilokað að fleiri sams konar minjar munu finnast í framtíðinni á þessu svæði. Sumar minjar (leiðir) eru nú þegar nýttar sem hluti af útivistarsvæði og auðvelt væri að nýta betur aðrar minjar (sel) í sama tilgangi.

Krýsuvík

Þekking – Krýsuvík

- Svæðið var skráð í heild sinni vegna rammaáætlunar en einnig hafa farið fram skráningar á hluta svæðanna, bæði vegna rannsókna og skipulags.
- Töluverðan fróðleik er að finna um sel, brennisteinsnám og leiðir á svæðinu en lítið er vitað um elstu býlin.

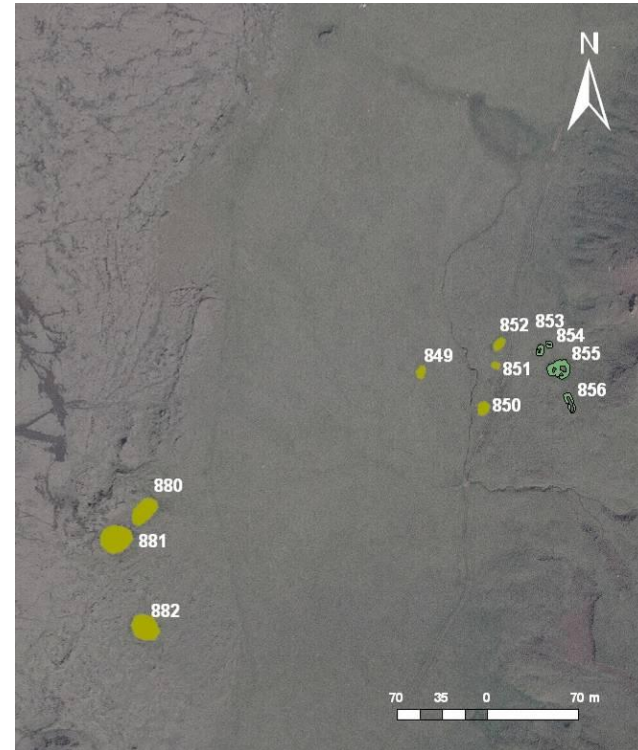
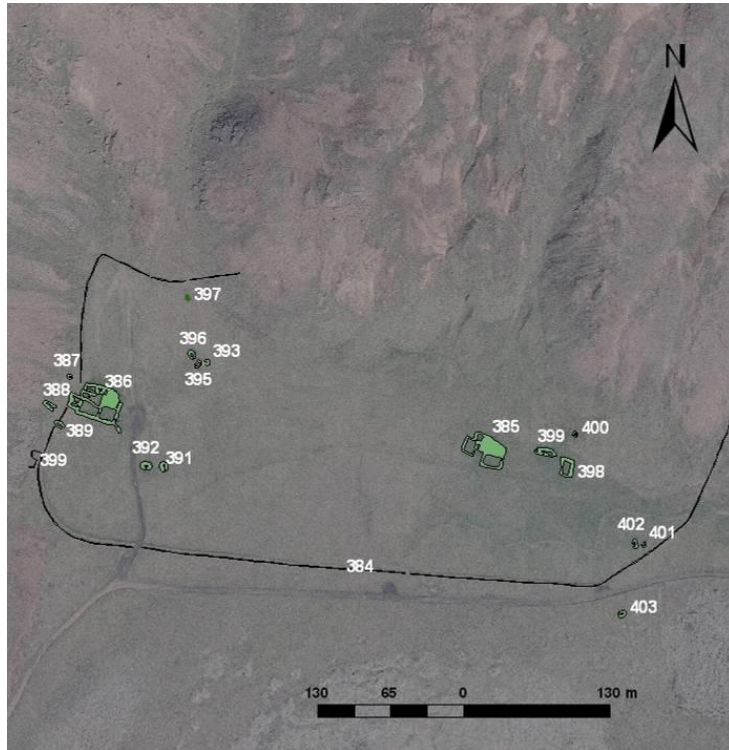
Helstu heimildir

- Árni Magnússon og Páll Vídalín: *Jarðabók Árna Magnússonar og Páls Vídalíns III. Gullbringu- og Kjósarsýsla*. 2. útgáfa. Hið íslenska fræðafélags, Kaupmannahöfn, 1984.
- Árni Óla: *Strönd og Vogar. Úr sögu einnar sveitar í landnámi Ingólfs Arnarsonar*. Menningarsjóður, Rv., 1961.
- Agnes Stefánsdóttir: *Krýsuvík – Trölladyngja. Fornleifaskráning*. Fornleifavernd ríkisins, 2008 (Rit Fornleifaverndar ríkisins 2008:16).
- Bjarni F. Einarsson: *Krýsuvík. Fornleifar og umhverfi*. Fornleifafræðistofan, Rv., 1998.
- Brynjúlfur Jónsson: „Rannsókn í Gullbringusýslu og Árnessýslu sumarið 1902“, *Árbók hins íslenska fornleifafélags 1903* (Rv., 1903), 31-52.
- Gísli Brynjólfsson: *Mannfólk mikilla sæva. Staðhverfingabók*. Bókaútgáfan Örn og Örlygur, Rv., 1975.
- Guðrún Gísladóttir: *Geographical analysis of natural and cultural landscape : a methodological study in Southwestern Iceland*. Stockholms Universitet, Stockholm, 1993.
- Guðrún Ólafsdóttir: „Um sel og selstöður í Grindavíkurbæ“, *Söguslóðir. Afmælisrit helgað Ólafi Hanssyni sjötugum* (Rv., 1979), 131-143.
- Jón Jónsson: „Um heiðar og hraun“, *Árbók Ferðafélags Íslands 1984* (Rv., 1984), 51-112.
- Jón E. Vestdal: „Brennisteinsnám“, *Iðnsaga Íslands* (Rv., 1943), 59-73.
- Jón Þ. Þór: *Saga Grindavíkur frá landnámi til 1800*. Grindavíkurbær, Grindavík, 1994.
- Jón Þ. Þór og Guðfinna M. Hreiðarsdóttir: *Saga Grindavíkur frá 1800 til 1974*. Grindavíkurbær, Grindavík, 1996.
- Kålund, P.E. Kristian: *Íslenzkir sögustaðir I. Sunnlendingafjórðungur*. Bókaútgáfan Örn og Örlygur, Rv., 1984.
- Ólafur Briem: *Útilegumenn og auðar tóttir*. Menningarsjóður, Rv., 1959.
- Ólafur Þorvaldsson: „Fornar slóðir milli Krýsuvíkur og Hafnarfjarðar“, *Árbók hins íslenska fornleifafélags 1943-1948* (Rv., 1948), 81-94.
- Sesselja G. Guðmundsdóttir: *Örnefni og gönguleiðir í Vatnsleysustrandarhreppi (ofan gamla Keflavíkurvegarins)*. 2. útgáfa. Lionsklúbburinn Keilir, Vatnsleysuströnd, 2007.
- Þóra Pétursdóttir: *Fornleifaskráning í Grindavík. 3. áfangi*. Fornleifastofnun Íslands ses, Rv., 2004.

Óútgefið efni

- Heimasíða gönguhópsins Ferlis: www.ferlir.is
- Örnefnaskrá Krýsuvíkur. Ari Gíslason skráði. Örnefnastofnun Íslands.
- Örnefnaskrá Krýsuvíkur. Gísli Sigurðsson skráði. Örnefnastofnun Íslands 2004 (uppritað).
- Örnefnaskrá Vatnsleysu. Gísli Sigurðsson skráði. Örnefnastofnun Íslands.

Fornleifaskráning

- Helstu minjaflokkar á svæðinu eru sel, býli og leiðir en einnig er að finna á svæðinu minjar brennisteins-námu.
- 55 minjar voru skráðar í 10 minjaheildum. Talið er að minjarnar séu frá ýmsum tímabilum, allt frá landnámi fram á 19. öldina.

Friðlýstar fornleifar

Við Kleifarvatn er að finna fornan garð sem talinn er vera túngarðsleifar býlisins Kaldrana sem nefndur er í þjóðsögum. Garður þessi var friðlýstur árið 1930.

Rétt utan við rannsóknarsvæðið eru minjar býlisins Geststaða sem einnig voru friðlýstir árið 1930. Líklega elsta býli í landi Krýsuvíkur.

Verðmætamat

Svæði	Viðfang	Auði, fjölbr.	Fágæti	Stærð, heild	Upplýsinga- gildi	Einkunn
Krýsuvík	Fornleifar	13	8	13	13	11,5

Auði. Minjarnar tilheyra mörgum minjaflokkum frá mismunandi tímabilum.

Fágæti. Á svæðinu er að finna friðlýstar minjar (býlið Kaldrani). Sá minjastaður er þó mjög illa farin af uppblæstri og vegagerð.

Heild. Nokkrar afmarkaðar minjaheildir. Mismunandi hversu vel umhverfið hefur varðveist. Til dæmis eru minjar um brennisteinsnám illa farnar. Aftur á móti er býlið Vigdísarvellir mjög heilsteypt og vel varðveitt minjaheild frá 19. öld.

Upplýsingagildi. Svæðið gefur ýmsa möguleika á rannsóknir en líklega yrði selbúskapur frá landnámi til byrjun 18. aldar mest spennandi verkefnið. Sogasel hefur sérstak upplifunargildi þar sem staðsetning þess er sérstætt, í gömlum gíg.

Brennisteinsfjöll

Þekking – Brennisteinsfjöll

- Svæðið var skráð í heild sinni vegna rammaáætlunar.
- Svolítið hefur verið skrifað um brennisteinsnámið og um þær leiðir sem liggja um svæðið.

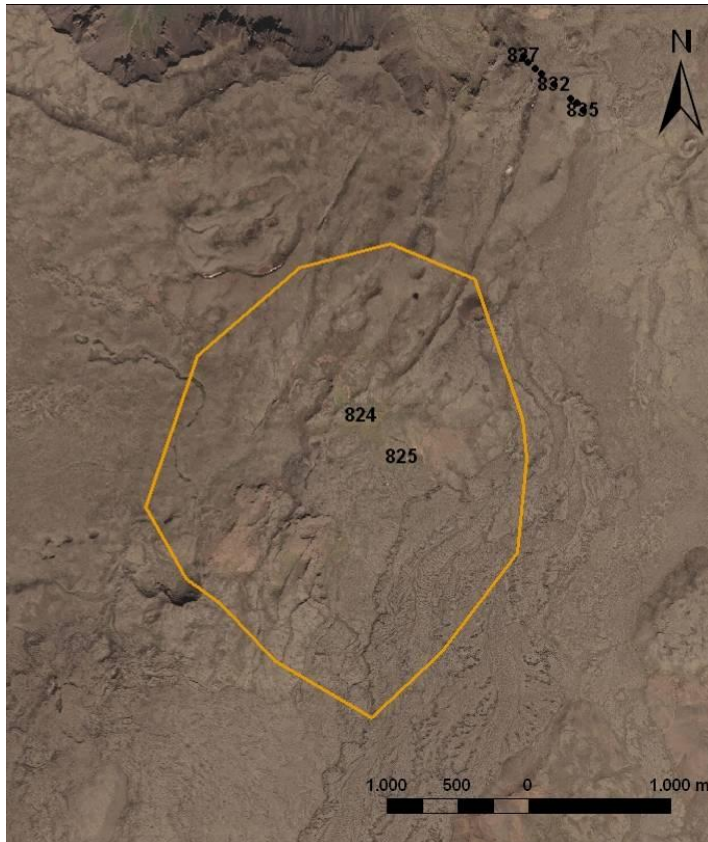
Helstu heimildir

- Árni Óla: “Á næstu grösum III. Um hraun og hálsa.” *Lesbók Morgunblaðsins* sunnudaginn 1. september 1946.
- Agnes Stefánsdóttir: *Brennisteinsfjöll. Fornleifaskráning*. Fornleifavernd ríkisins, 2008 (Rit Fornleifaverndar ríkisins 2008:4).
- Ólafur Þorvaldsson: “Grindaskarðsvegur (Selvogsleið)”. *Árbók hins íslenska fornleifafélags* 1943-48 (Rv. 1949), 96-107.
- Sigurður Skúlason: *Saga Hafnarfjarðar* III. Hafnarfjörður 1933.

Óútgefið efni

- Örnefnaskrá Krýsivíkur. Gísli Sigurðsson skráði. Örnefnastofnun Íslands.
- www.ferlir.is.

Fornleifaskráning

- Einungis hafa verið skráðar þrjár fornleifar á svæðinu; húsatóft, náma og stígur en auk þess voru skráðar minjar sem tengjast leiðum að námusvæðinu (vörður). Allar þessar minjar tengjast brennisteinsnámi á svæðinu á 19. öld og eru ágætlega varðveittar.
- Engar friðlýstar minjar eru á svæðinu en ekki eru til margar jafn vel varðveittar minjar um brennisteinsnám á Íslandi.

Verðmætamat

Svæði	Viðfang	Auði, fjölbr.	Fágæti	Stærð, heild	Upplýsinga- gildi	Einkunn
Brennisteinsfjöll	Fornleifar	4	8	8	8	7,6

Auði. Minjarnar eru allar frá einu tímabili og tengjast allar brennisteinsnámunni.

Fágæti. Engar friðlýstar minjar eru á svæðinu en engin samsvarandi minjastaður er á friðlýsingarskrá og telst vera fremur óalgengur.

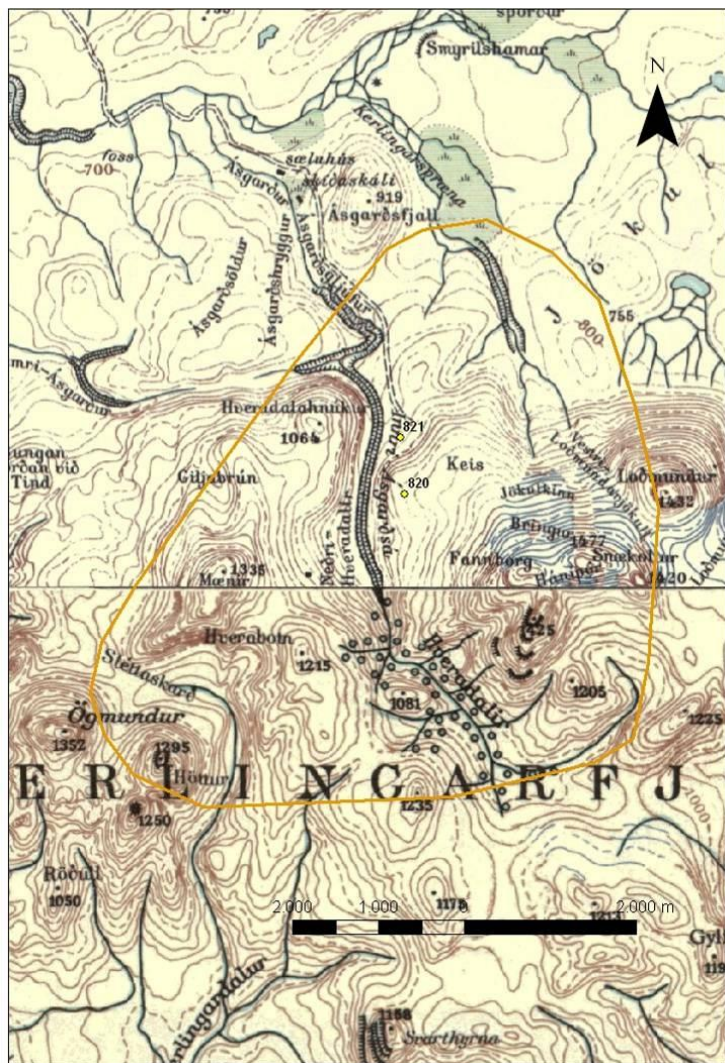
Heild. Ein afmörkuð minjaheild, ágætlega varðveitt og upprunaleiki kunnur.

Upplýsingagildi. Varðveislan góð og því ætti minjastaðurinn að henta vel sem upplýsingabrunnur fyrir brennisteinsnám á Íslandi. Spyrja má þó hvað frekari rannsóknir á svæðinu myndi bæta við þekkingu.

Kerlingarfjöll

Þekking – Kerlingarfjöll

- Svæðið (sjá mynd) var skráð í heild sinni vegna rammaáætlunar.
- Ekki hefur verið mikið ritað um svæðið, aðallega í tengslum við ferðalög en eitthvað í sambandi við leit manna að fornleifum á 19. öld.

Helstu heimildir

- Arnór Karlsson og Oddur Sigurðsson: *Árbók Ferðafélags Íslands 2001. Kjölur og kjálverðir*. Ferðafélag Íslands, Rv., 2001.
- Bruun, Daniel: *Íslenskt þjóðlíf í þúsund ár I-II*. Steindór Steindórsson þýddi. Örn og Örlygur, Rv., 1987.
- Bruun, Daniel: *Tværs over Kølen fra Søderkrog til Reykjavik*. Islandsk Turistforening, Kh. 1899.
- Brynjólfur Jónsson: „Rannsóknir byggðaleifa upp frá Hrunamannahreppi sumarið 1895“, *Árbók Hins íslenska fornleifafjelags* 1896 (Rv. 1896), 1-13.
- Jón Eypórsson et. al.: *Árbók Ferðafélags Íslands 1942. Kerlingarfjöll*. Ferðafélag Íslands, Rv. 1942.
- Orri Vésteinsson: *Menningarminjar á miðhálandi Íslands*. Fornleifastofnun Íslands ses., Rv., 1996 (FSO19-95042).
- Þorvaldur Thoroddsen: *Ferðabók. Skýrslur um rannsóknir á Íslandi 1882-1898 II*. 2. útg. Snæbjörn Jónsson, Rv., 1959.
- Þór Hjaltalín: *Hveravellir og Kerlingarfjöll. Fornleifaskráning*. Fornleifavernd ríkisins, 2008 (Rit Fornleifaverndar ríkisins 2008:5).

Fornleifaskráning

- Einungis fundust tvær vörður á rannsóknar-svæðinu. Ólíklegt að þær séu fornar og líklegast tengast þær umsvifum Ferðafélagsins á svæðinu á 20. öldinni.

Verðmætamat

Svæði	Viðfang	Auðgi, fjölbr.	Fágæti	Stærð, heild	Upplýsinga- gildi	Einkunn
Kerlingarfjöll	Fornleifar	1	1	1	1	1

Auðgi. Einungis fundust tvær vörður, unglegar að sjá á svæðinu.

Fágæti. Engar fágætar minjar er að finna á svæðinu.

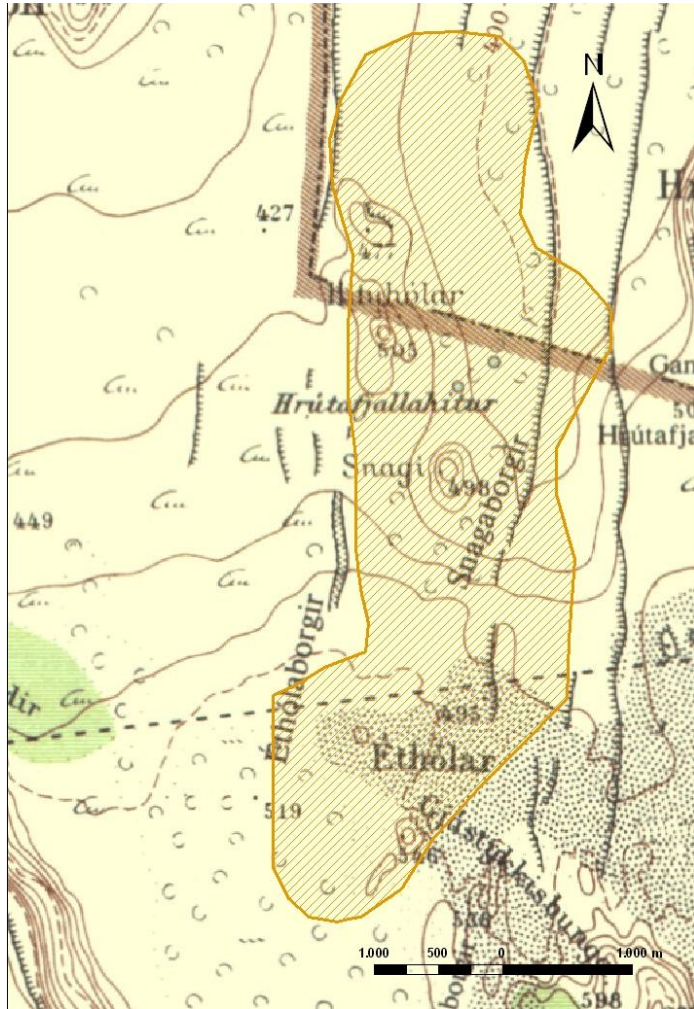
Heild. Engin.

Upplýsingagildi. Ekkert.

Gjástykki

Þekking – Gjástykki

- Svæðið var skráð í heild sinni vegna rammaáætlunar 2008.
- Skemmst frá að segja að engar minjar fundust á vettvangi né vísbendingar um minjar í rituðum heimildum.

Helstu heimildir

- Bragi Sigurjónsson: Göngur og réttir V. Þingeyjarsýslur og Múlasýslur. Skjaldborg, Akureyri, 1987.
- Jón Gauti Jónsson: “Mývatnssveit með kostum og kyndum”, *Árbók Ferðafélags Íslands* 2006 (Rv., 2006), 6-261.
- Ólafur Jónsson: *Ódáðahraun* III. Bókaútgáfan Norðri, Akureyri, 1945.
- Uggi Ævarsson: *Deiliskráning vegna fyrirhugaðra framkvæmda við línustæði og orkuvinnslustöðvar : Krafla, Gjástykki, Þeistareykir, Bakki*. Fornleifastofnun Íslands ses, Rv., 2007.
- Sigurður Bergsteinsson: *Gjástykki. Úttekt á fornleifum*. Fornleifavernd ríkisins, 2008 (Rit Fornleifaverndar ríkisins 2008:15).

Verðmætatamat

Svæði	Viðfang	Auðgi, fjölbr.	Fágæti	Stærð, heild	Upplýsinga- gildi	Einkunn
Gjástykki	Fornleifar	1	1	1	1	1

Auðgi. Ekkert.

Fágæti. Ekkert.

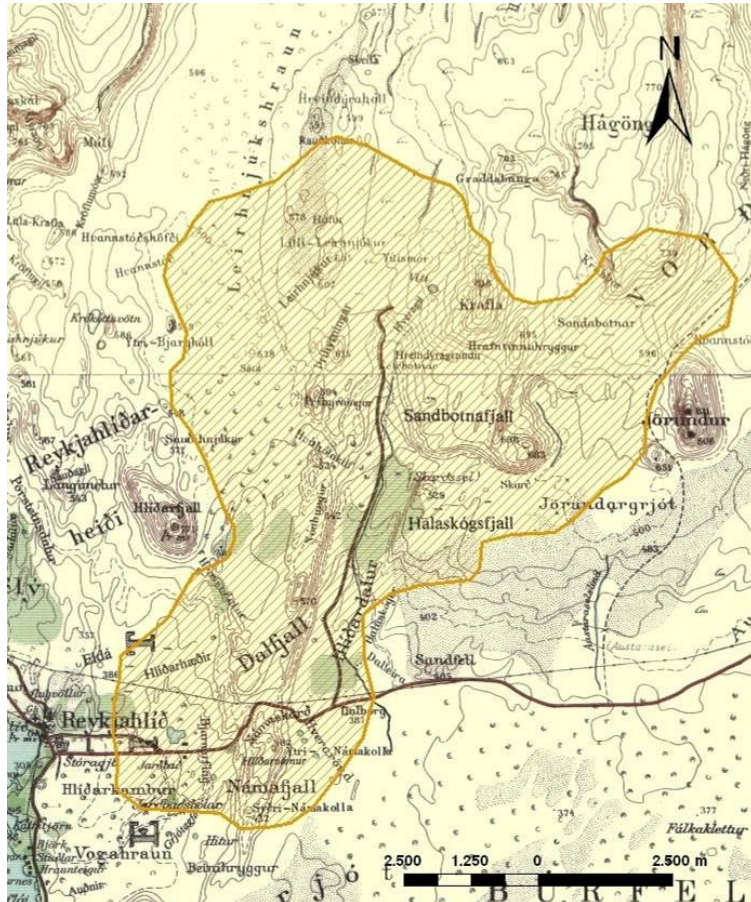
Heild. Engar.

Upplýsingagildi. Ekkert

Krafla - Bjarnarflag

Þekking – Krafla

- Svæðið var skráð í heild sinni vegna rammaáætlunar árið 2008 en einnig er til fornleifaskráning Skútustaðahrepps frá 2000 og vettvangsskráning vegna staðbundra framkvæmda.
- Töluverðan fróðleik er að finna búsetu, selbúskap, brennisteinsnám og nýtingu jarðhita á svæðinu.

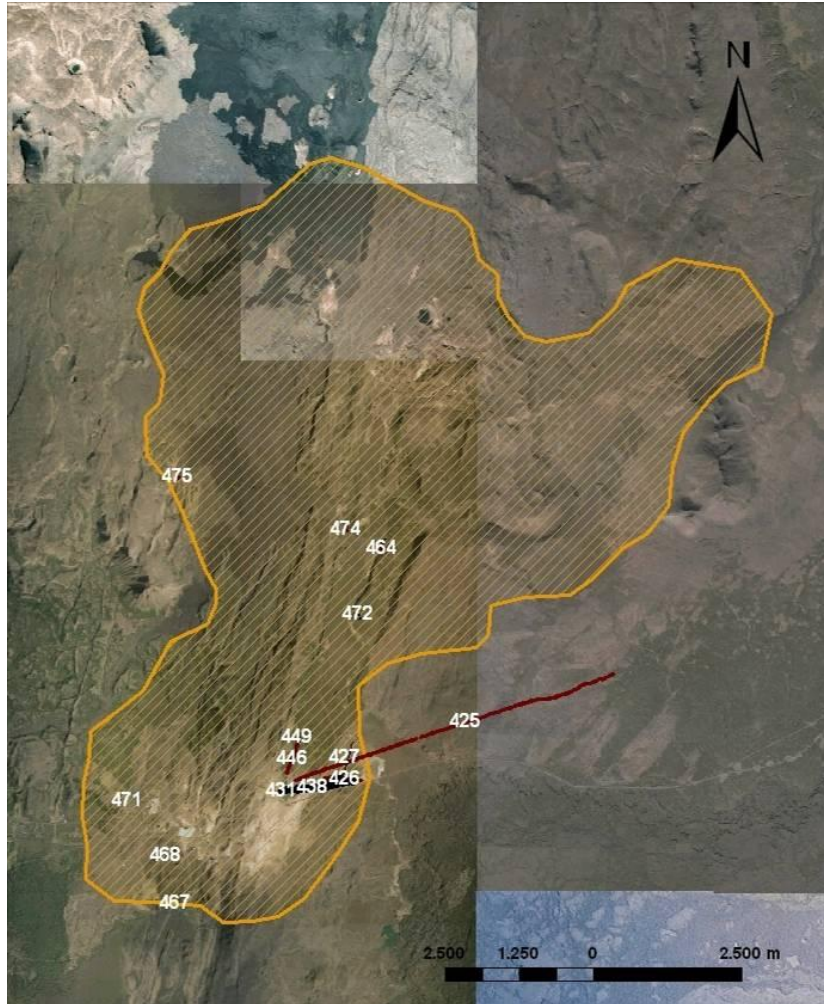
Helstu heimildir

- Ari Trausti Guðmundsson: *Eldgos 1913-2004*. Vaka-Helgafell, Rv., 2005.
- Birna Lárusdóttir, Elín Ósk Hreiðarsdóttir, Hildur Gestsdóttir, Orri Vésteinsson og Sædís Gunnarsdóttir: *Fornleifaskráning í Skútustaðahreppi IV*. Fornleifastofnun Íslands ses, Rv., 2000.
- Eggert Ólafsson: *Ferðabók Eggerts Ólafssonar og Bjarna Pálssonar II*. Haraldur Sigurðarsson og Helgi Hálfðánarson, Rv., 1943.
- Eysteinn Tryggvason: „Stöng og önnur eyðibýli við norðanvert Mývatn“, *Árbók Þingeyinga* 1991 (Húsavík, 1991), 25-36.
- Henderson, Ebenezer: *Ferðabók. Frásagnir um Ferðalög um þvert og endilangt island árin 1814-15 með vetursetu í Reykjavík*. Snæbjörn Jónsson & co. h.f., Rv., 1957.
- Inga Sóley Kristjónudóttir: *Krafla-Námafjall. Fornleifaskráning*. Fornleifavernd ríkisins, 2008 (Rit Fornleifaverndar ríkisins 2008:12).
- Jón Benediktson: „Myvands Thinglav“, *Sýslulýsingar 1744-1749*. Sögufélagi, Rv., 1957 (Sögurit XXVIII).
- Jón Gauti Jónsson: „Mývatnssveit með kostum og kynjum“, *Árbók Ferðafélags Íslands* 2006 (Rv., 2006), 6-261.
- *Lýsing Þingeyjarsýslu I. Suður-Þingeyjarsýsla*. Helgafell, Rv., 1954 (Ritsafn Þingeyinga 1-2).
- Jón E. Vestdal: „Brennisteinsnám“, *Iðnsaga Íslands II*. Rittstj. Guðm. Finnbogason (Rv., 1943), 59-73.
- Jónas Hallgrímsson: „De islenske Svovllejer“, *Rit eftir Jónas Hallgrímsson IV*. Ísafoldarprentsmiðja h.f., Rv., 1934.
- Ólafur Ólafsson Olavius: *Ferðabók: landshagir í norðverstur-, norður og norðaustursýslum Íslands 1775-1777: ásamt ritgerðum Ole Henckels um brennisteinsnám og Christian Zieners um surtarbrand II*. Bókfellsútgáfan, Rv., 1965.
- Ólafur Jónsson: *Ódáðahraun I, II og III*. Norðri, Ak., 1945.
- Sveinn Pálsson: *Ferðabók Sveins Pálssonar*. Snælandsútgáfan, Rv., 1945.
- Uggi Ævarsson: *Deiliskráning vegna fyrirhugaðra framkvæmda við línustæði*. Fornleifastofnun Íslands ses. Rv., 2007.
- Þorvaldur Thoroddsen: *Lýsing Íslands I*. Hið íslenska bókmenntafélag, Kaupmannahöfn 1911.

Óutgefið efni

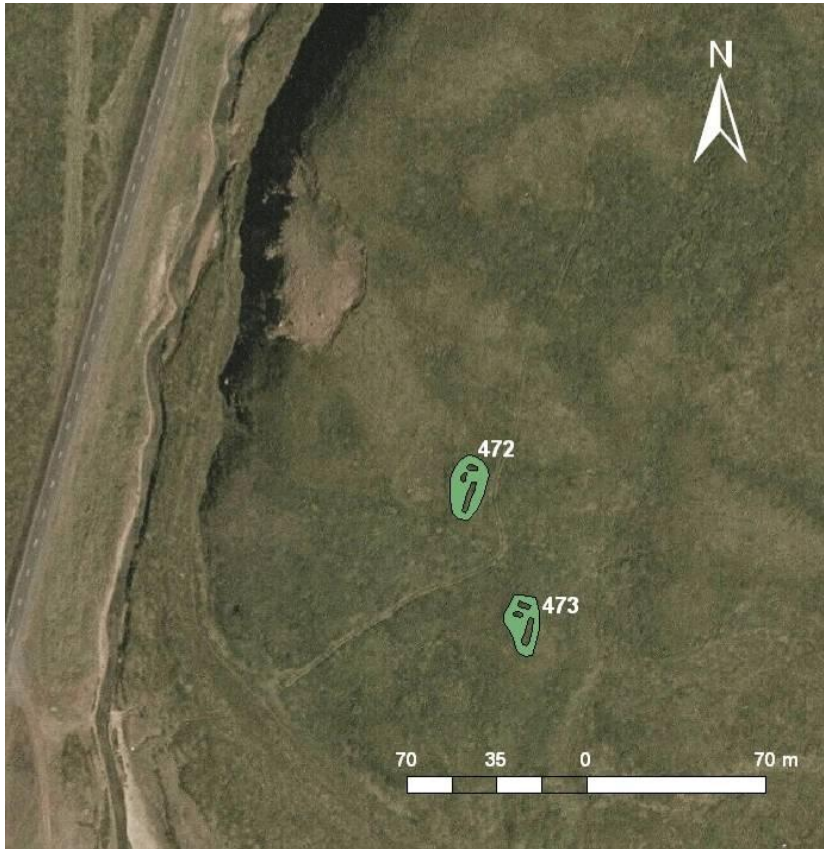
- Helgi Hallgrímsson: Söguminjar í Mývatnssveit. 1979.
- Örnefnaskrá Reykjahlíðar. Upplýsingar gaf Pétur Jónsson, Reykhlíð. Örnefnastofnun Íslands.
- Örnefnaskrá Voga. Viðbót 1. Svör Sigurgeirs Jónassonar, bónda í Vogum, við spurningum um örnefni Voga, skráð í febr.-marz 1988. Örnefnastofnun Íslands
- Viðtal við Sigfús Illugason sem ættaður er frá Reykjahlíð.

Fornleifaskráning

- 53 minjar voru skráðar árið 2008. Þar af voru 7 minjaheildir og 5 minjaflokkar (jarðböð, brennisteinsnám, leiðir, býli og sel).
- Minjarnar taldar vera frá ýmsum tímabilum.

Friðlýstar fornleifar

Engar friðlýstar fornleifar er að finna á svæðinu en nokkrar fágætar minjar. Til dæmis gefa rannsóknir Bjarna F. Einarssonar tilefni til að ætla að minjarnar á Selholti séu frá því fyrir 1104.

Þá má einnig benda á jarðböðin en á þau er fyrst minnst í rituðum heimildum á 16. öld.

Verðmætamat

Svæði	Viðfang	Auðgi, fjölbr.	Fágæti	Stærð, heild	Upplýsingagildi	Einkunn
Krafla	Fornleifar	13	8	8	13	10

Auðgi. Minjarnar tilheyra nokkrum minjaflokkum frá mismunandi tímabilum.

Fágæti. Á svæðinu eru engar friðlýstar minjar en nokkrir fágætir minjastaðir (býli frá því fyrir 1104 og minjar um jarðböð.

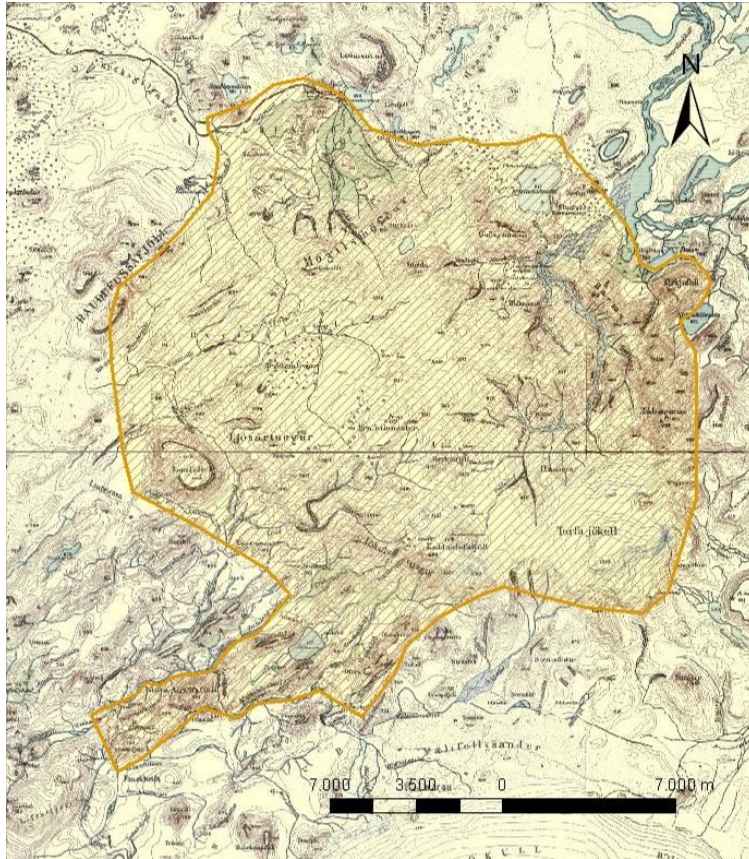
Heild. Nokkrar afmarkaðar minjaheildir. Mismunandi hversu vel umhverfið hefur varðveist. Til dæmis eru minjar um brennisteinsnám að mestu leyti horfið. Aftur á móti eru minjastaðirnir Dalshús og Skarðssel mjög vel varðveittar minjaheildir.

Upplýsingagildi. Margar minjar eru í og við vinsælar gönguleiðir um svæðið og því væri auðvelt að nýta þær sem upplýsingarbrunn. Rannsóknarskurðir hafa verið teknir í mannvirkin við Selholt og niðurstaðan gefur tilefni til frekari rannsókna.

Torfajökulssvæðið

Þekking – Torfajökull

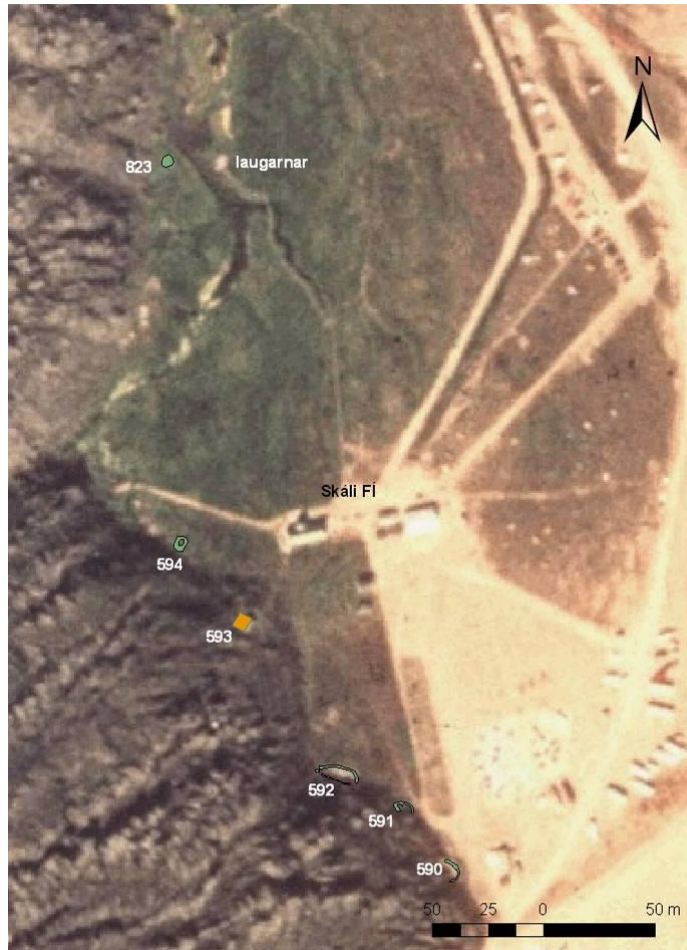

- Svæðið var skráð í heild sinni vegna rammaáætlunar árið 2008 og er fyrsta og eina fornleifa-skráningin sem hefur farið fram á svæðinu.
- Mikinn fróðleik er að finna um göngur á svæðinu en einnig um fornar leiðir og sögum tengdum þeim.

Helstu heimildir

- Árni Böðvarsson: “Fjallabaksleið syðri”, *Árbók Ferðafélags Íslands* 1976 (Rv., 1976), 11-144.
- Brynjúlfur Jónsson: “Rannsókn í Árnespingi sumarið 1904”, *Árbók hins íslenska fornleifafjelags* 1905 (Rv., 1905), 1-51.
- Gísli Gestsson: „Tóftir í Snjóöldufjallgarði“, *Árbók hins íslenska fornleifafjelags 1955-1956*. (Rv., 1957), 66-86.
- Guðmundur Árnason: „Örnefni á Landmannaafreitti“, *Árbók hins íslenska fornleifafjelags*. (Rv., 1928), 81-93.
- Guðmundur Árnason: „Landmannaafreittur“, *Göngur og réttir. 1. bindi. Skaftafells- og Rangárvallasýslur*. (Rv., 1983), 253-293.
- Guðni Olgeirsson. „*Hellismannaleið*“. Sótt 29. ágúst á vef Nefsholts. <http://www.nefsholt.com>
- Helgi Þorláksson: *Gamlar götur og goðavald. Um fornar leiðir og völd Oddaverja í Rangárþingi*. Sagnfræðistofnun Háskóla Íslands, Rv., 1989 (Ritsafn Sagnfræðistofnunar 25).
- Ingólfur Einarsson: “Landmannahreppur”, *Sunnlenskar Byggðir V. Búnaðarsamband Suðurlands*. (Rv., 1987), 121-140.
- Ingólfur Einarsson: „Landmannaafreittur“. *Sunnlenskar Byggðir V. Búnaðarsamband Suðurlands*. (Rv., 1987), 140-147.
- Jón Gíslason: “Staðfræði Njálu og kristin áhrif”, *Lesbók Morgunblaðsins* 23. maí 1971, 6-7, 14-15.
- Jón R. Hjálmarsson: “Í nágrenni Torfajökuls”, *Lesbók Morgunblaðsins*, 21. september 1996, 8-9.
- Jón Torfason: „Landþing“. *Sýslu- og sóknarlýsingar. Rangárvallasýsla*. (Rv., 1968), 161-172.
- Matthías Þórðarson: “Laugartorfa”, *Árbók hins íslenska fornleifafjelags* 1908 (Rv., 1908), 38.
- Magnús A. Sigurðsson, Sólborg Una Pálsdóttir: *Torfajökull og umhverfi. Fornleifaskráning*. Fornleifavernd ríkisins, 2008 (Rit Fornleifaverndar ríkisins 2008:1).
- Olgeir Engilbertsson . „Bjallavað og Hófsvað“. Sótt 29. ágúst á vef Nefsholts. <http://www.nefsholt.com>
- Olgeir Engilbertsson. „*Landréttir*“. Sótt 29. ágúst á vef Nefsholts. <http://www.nefsholt.com>
- Ólafur Jóhannesson: “Laufaleitir”, *Göngur og réttir 1. bindi. Skaftafells- og Rangárvallasýslur*. (Rv., 1983), 228-253.
- Páll Ásgeir Ásgeirsson: Hálendishandbókin. Ökuleiðir, gönguleiðir og áfangastaðir á hálendi Íslands. Skerpla, Rv., 2001.
- Pálmi Hannesson: *Frá óbyggðum. Ferðasögur og landlýsingar*. Bókaútgáfa Menningarsjóðs, Rv., 1958.
- Pálmi Hannesson: “Fjallabaksvegur nyrðri eða Landmannaleið”, *Frá óbyggðum. Ferðasögur og landlýsingar*. Bókaútgáfa Menningarsjóðs, (Rv., 1958), 174-219.
- Pálmi Hannesson: “Mannskaðinn á Fjallabaksvegi”, *Hrakningar og heiðavegir* I. Pálmi Hannesson og Jón Eypórsson völdu efnið. Bókaútgáfan Norðri, Ak., 1949.
- Stefán Stefánsson: *Landmannaleið*. Árbók Ferðafélags Íslands 1933. Rv. 1933.
- Sveinn Pálsson: *Ferðabók Sveins Pálssonar II. Dagbækur og ritgerðir 1791-1797*. Bókaútgáfan Örn og Örylgur hf., Rv., 1983.
- Þorsteinn Oddsson: “Rangárvallaafreittur”, *Sunnlenskar byggðir V. Rangárþing vestan Eystri-Rangár*. Búnaðarsamband Suðurlands, [vantar útg. stað], 1987, 15-18.
- Þorvaldur Thoroddsen. *Ferðabók II*. Jón Eypórsson bjó til prentunar. 2. útgáfa. Snæbjörn Jónsson og Co. H.F., Rv., 1959.
- Þorvaldur Thoroddsen: *Landfræðissaga Íslands III. Hugmyndir manna um Ísland, náttúruskoðun og rannsóknir fyrr og síðar*. Ormstunga, Rv., 2005.

Fornleifaskráning

- 93 minjar voru skráðar árið 2008. Þar af voru 7 minjaheildir og 2 minjaflokkar (leiðir, áningastaður). Í þjóðsögum segir frá býlinu Frostastöðum við Frostastaðavatn en engar leifar þess er að sjá.
- Flestar minjar eru við jaðar rannsóknarsvæðisins.
- Engar friðlýstar minjar á svæðinu en sumir minjastaðirnir tengjast áningu manna og göngum allt frá landnámi.

Verðmætamat

Svæði	Viðfang	Auði, fjölbr.	Fágæti	Stærð, heild	Upplýsinga- gildi	Einkunn
Torfajökull	Fornleifar	8	8	8	8	8

Auði. Minjarnar tilheyra fáum minjaflokkum frá mismunandi tímabilum.

Fágæti. Á svæðinu er ekki að finna neinar friðlýstar minjar.

Heild. Fáar afmarkaðar minjaheildir. Nærumhverfi minja hefur varðveist nokkuð vel.

Upplýsingagildi. Sumir minjastaðirnir virðast hafa verið áningastaðir ferðamanna og gagnamanna í gegnum margar aldir og því má ætla að frekari rannsókn á þeim stöðum væri áhugaverð.

Vonarskarð

Þekking – Vonarskarð

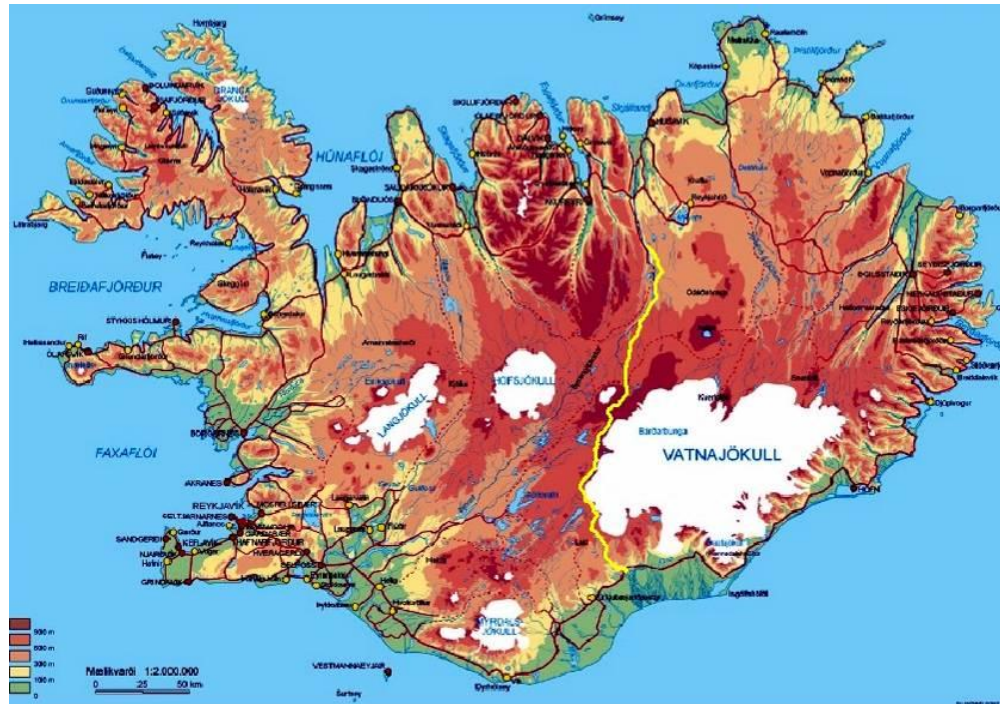

- Svæðið var skráð í heild sinni vegna rammaáætlunar árið 2008 og er eina fornleifaskráningin sem hefur farið fram á svæðinu.
- Töluvert hefur verið skrifað um Bárðargötu og uppgötvun svæðisins á seinni tímum. Þá eru einnig til rit um ferðalög og leiðir yfir Vatnajökul fyrir 1700.

Helstu heimildir

- Björn Gunnlaugsson: „Um stöðvar útilegumanna”, *Íslendingur* 1861, 2. árg., 2. tbl. (12. apríl 1861), 11-13.
- Björn Gunnlaugsson: „Um útilegumenn”, *Íslendingur* 1863, 3. árg., 21. tbl. (12. mars 1863), 167.
- Eggert Ólafsson: *Ferðabók Eggerts Ólafssonar og Bjarna Pálssonar II. Um ferðir þeirra á Íslandi árin 1752-1757*. Bókaútgáfan Örn og Örlygur hf., Rv., 1981.
- Haraldur Matthíasson: „Bárðargata”, *Árbók Ferðafélags Íslands* 1963 (Rv., 1963), 9-138.
- Haraldur Matthíasson: „Fjallvegafverðir á Sturlungaöld”, *Árbók Ferðafélags Íslands* 1988 (Rv., 1988), 63-82.
- Haukur Jóhannesson: Hágöngur og Vonarskarð. Háhitavefur isor, 2008. http://www.os.is/jardhiti/vonarskard_hagongur.htm.
- Hákon Espólín (8-5): „Að austan”, *Norðanfari* 1862, 1. árg., 21.-22. tbl. (1. nóvember 1862), 84-85.
- Hákon Espólín (8-5): „Aðsent”, *Norðanfari* 1864, 3. árg., 22.-23. tbl. (10. október 1864), 45.
- *Íslenzk fornrit I. Íslendingabók. Landnáma*. Seinni hluti. Jakob Benediktsson sá um útgáfuna. Hið íslenska fornritafélag, Rv., 1986.
- Jón Árni Friðjónsson: „Af beislabátum og unnarjóum. Járning hesta og samgöngubylting á miðöldum”, *Saga* XLIII:1 (Rv., 2005), 43-80.
- Jón Stefánsson: „Ferðasaga jökulfaranna”, *Norðlingur* 1880, 5. árg., 49.-50. tbl. (23. nóvember 1880), 99-100.
- Ólafur Jónsson: *Ódádahraun III*. Bókaútgáfan Norðri h.f., Ak., 1945.
- Sigurður Gunnarsson: „Um útilegu þjófa”, *Norðanfari* 1864, 4. árg., 1.-2. tbl. (28. janúar 1864), 3.
- Sigurður Gunnarsson: „Um öræfi Íslands”, *Norðanfari* 1876, 15., 35.-36. tbl. (18. ágúst 1876), 69-71.
- Sigurður Þórarinnsson: „Í veldi Vatnajökuls. Leiðir um Vatnajökul”, *Lesbók Morgunblaðsins* XXI:33 (20. október 1946), 398-401.
- Sigurður Þórarinnsson: „Í veldi Vatnajökuls. Verstöðvar Norðlendinga í Austur Skaftafellssýslu”, *Lesbók Morgunblaðsins* XXI:34 (27. október 1946), 413-417.
- Sólborg Una Pálsdóttir: *Vonarskarð og Hágöngur. Úttekt á fornleifum*. Fornleifavernd ríkisins, 2008 (Rit Fornleifaverndar ríkisins 2008:11).
- Sveinn Pálsson: *Ferðabók Sveins Pálssonar II. Dagbækur og ritgerðir 1791-1797*. 2. útgáfa. Bókaútgáfan Örn og Örlygur hf., Rv., 1983.
- Hágöngulón. Veitur og miðlanir. Vefur Landsvirkjunar, nóvember 2008. <http://www.landsvirkjun.is/category.asp?catID=265>
- Þorvaldur Thoroddsen: *Ferðabók I*. 2. útgáfa. Jón Eypórsson bjó til prentunar. Snæbjörn Jónsson & Co. H.F., Rv., 1958.
- Þorvaldur Thoroddsen: *Landfræðissaga Íslands III. Hugmyndir manna um Ísland, náttúruskoðun og rannsóknir fyrr og síðar*. 2. útgáfa. Ormstunga, Rv., 2005.

Fornleifaskráning

- Einungis voru 2 minjar skráðar á svæðinu, annars vegar varða og svo hin meinta Bárðargata, en engar minjar er að finna af þeirri leið sem þarf ekki að koma á óvart.

Verðmætatamat

Svæði	Viðfang	Auðgi, fjölbr.	Fágæti	Stærð, heild	Upplýsinga- gildi	Einkunn
Vonarskarð	Fornleifar	1	1	1	4	1,9

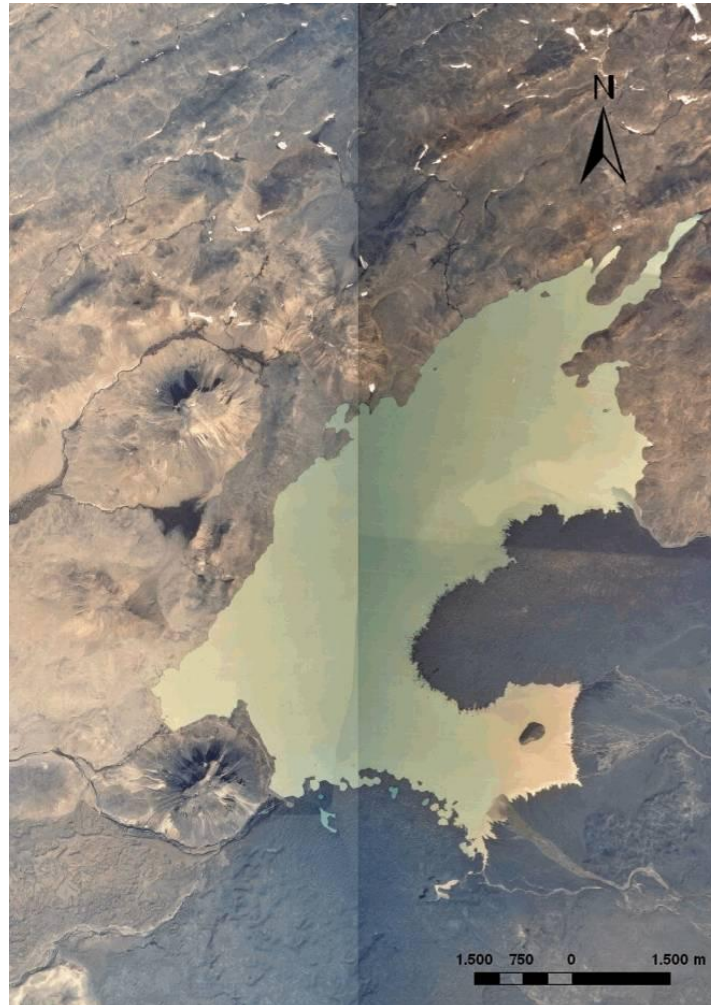
Auðgi. Ekkert

Fágæti. Ekkert.

Heild. Engin

Upplýsingagildi. Svæðið hefur fyrst og fremst táknrænt gildi með vísun í fornrit, þ.e. ferðalag Bárðar yfir hálendið.

Hágöngur

Þekking – Hágöngur

- Svæðið var skráð í heild sinni vegna rammaáætlunar árið 2008 og er fyrsta og eina fornleifa-skráningin sem hefur farið fram á svæðinu.
- Lítinn fróðleik er að finna um svæðið.

Fornleifaskráning

- Engar fornleifar voru skráðar á svæðinu og engar vísbendingar um minjar fundust í rituðum heimildum.

Verðmætatamat

Svæði	Viðfang	Auðgi, fjölbr.	Fágæti	Stærð, heild	Upplýsinga- gildi	Einkunn
Hágöngur	Fornleifar	1	1	1	1	1

Auðgi. Ekkert.

Fágæti. Ekkert

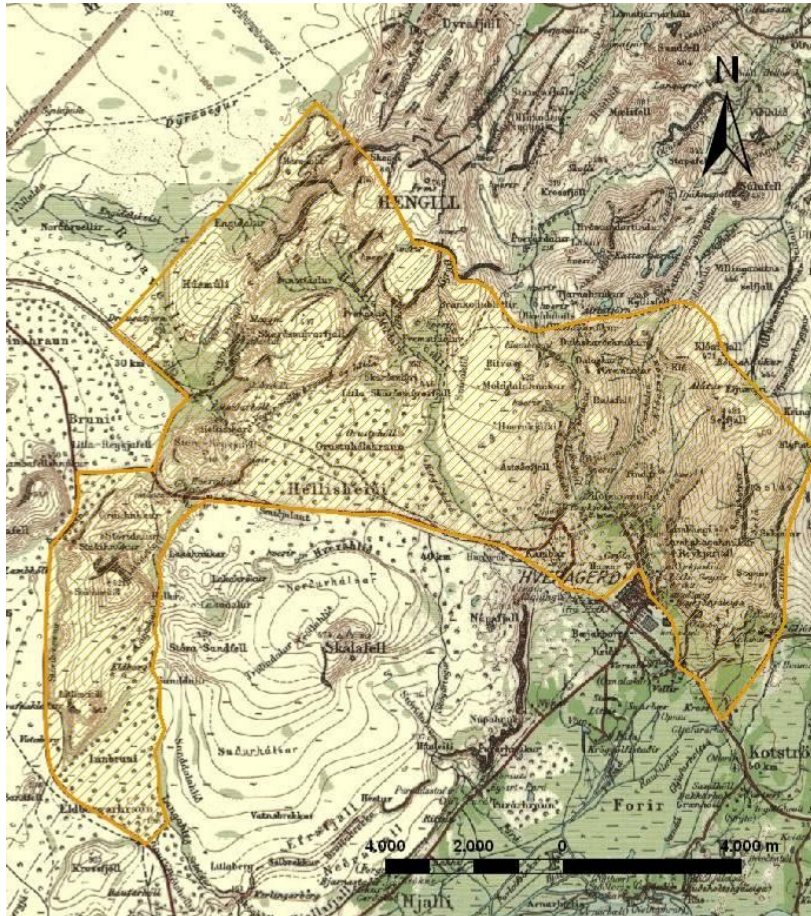
Heild. Engin.

Upplýsingagildi. Ekkert.

Hengill

Þekking – Hengill

- Svæðið var skráð í heild sinni vegna rammaáætlunar árið 2008 en ýmsar skráningar höfðu farið fram af hluta svæðisins bæði vegna staðbundinna framkvæmda og skipulags.
- Mikinn fróðleik er að finna um svæðið í rituðum heimildum.

Helstu heimildir

- Ágúst Ó. Georgsson: *Fornleifaskrá. Skrá um friðlýstar fornleifar*. Fornleifanefnd, Þjóðminjasafn Íslands. Rv., 1990.
- Árni Magnússon og Páll Vídalín: *Jarðabók II. Árnessýsla*. Gefið út af Hinu íslenska fræðafélagi í Kaupmannahöfn með styrk úr ríkissjóði og Dansk-íslenska sáttmálasjóðnum. Kaupmannahöfn 1918-1921. Endurprentað í Reykjavík 1981.
- Birna Lárusdóttir: *Fornleifakönnun vegna virkjanaáforma við Hverahlíð og á Ölkelduhálssvæði*. Fornleifastofnun Íslands ses., Rv., 2006 (FS327-06261).
- Eiríkur Einarsson: *Ölfusingar. Búendatal Ölfushrepps 1703-1980*. Sögusteinn-bókaforlag, Rv., 1985.
- Eiríkur Einarsson: “Örnefni á afrétti Hjallasóknar í Ölfusi”, *Farfuglinn* 1. tbl. 1975, 19. árg. Ritnefnd: Ragnar Guðmundsson ábm., Gestur Guðfinnsson og Óttar Kjartansson. (Rv., 1975), 6 – 16.
- *Íslenskar þjóðsögur og ævintýri. Safnað hefur Jón Árnason III. Nýtt safn*. Árni Böðvarsson og Bjarni Vilhjálmsson önnuðust útgáfuna. Bókaútgáfan Þjóðsaga. Reykjavík 1958.
- *Íslenskt fornbréfasafn, sem hefir inni að halda bréf og gjörninga, dóma og máldaga og aðrar skrár, er snerta Ísland eða íslenska menn X. bindi 1169-1542*. Gefið úr af Hinu íslenska bókmenntafélagi, Rv., 1911 – 1921.
- Kristinn Magnússon: *Hengill og umhverfi. Fornleifaskráning*. Fornleifavernd ríkisins, 2008.
- Kolbeinn Guðmundsson: “Um Hvammsrétt o.fl. í Ölfusi”. *Göngur og réttir* II. Bragi Sigurjónsson bjó til prentunar. Önnur prentun aukin og endurbætt. (Akureyri, 1984), 304-314.
- Lýður Björnsson: “Á slóðum Fjalla-Eyvindar eldri og Margrétar Símonardóttur”, *Útivist* 12. Ársrit *Útivistar 1986*. Umsón með útgáfu: Gísli Svanbergsson, Kristján M. Baldursson og Páll Loftsson (Rv., 1986), 7-14.
- Magnús Grímsson: “Um vegagerð og hestvagnaferðir á Suðvesturlandi”, *Landnám Ingólfs. Nýtt safn til sögu þess* 2. Félagið Ingólfur gaf út (Rv, 1985), 88 -104.
- Orri Vésteinsson: *Fornleifar á afrétti Ölfushrepps. Fornleifaskráning á Hengilssvæði* III. Unnið fyrir Árbæjasafn af Fornleifastofnun Íslands. Árbæjasafn, Rv., 1998 (Skýrslur Árbæjarsafns 71).
- Ólafur Briem: *Útilegumenn og auðar tóftir*. 2. útgáfa, endurskoðuð og aukin. Bókaútgáfa Menningarsjóðs, Rv., 1983.
- *Sunnlenskar byggðir* III. *Laugardalur, Grímsnes, Þingvallasveit, Grafningur, Ölfus, Hveragerði og Selvogur. Samið vegna 70 ára afmælis Búnaðarsambands Suðurlands*. Rtinefnd: Oddgeir Guðjónsson, Jón Guðmundsson og Júlíus Jónsson. Búnaðarsamband Suðurlands [Selfoss], 1983.
- Skúli Helgason: *Saga Kolviðarhóls*. Prentsmiðja Suðlands H.F., Selfossi, 1959.
- Skúli Helgason: *Saga Þorlákshafnar til loka áraskipaútgærðar I. Byggð og búendur*. Bókaútgáfan Örn og Örlygur HF., Rv., 1988.
- Sigurður Nordal og Þórbergur Þórðarson: *Gráskinna hin meiri*. Fyrra bindi. Bókaútgáfan Þjóðsaga, Rv., 1962.
- Þorsteinn Bjarnason: “Saga Kolviðarhóls”, *Blanda. Fróðleikur gamall og nýr. Sögurit* XVII. (Rv., 1936 – 1939), 362-370.
- Þór Vigfússon: “Í Árnesþingi vestanverðu”, *Árbók Ferðafélags Íslands* 2003 (Rv., 2003), 7-267.
- Þórður Sigurðsson: “Leiðir og réttir Ölfusinga. Réttir”, *Göngur og réttir* II. Bragi Sigurjónsson bjó til prentunar. Önnur prentun aukin og endurbætt (Akureyri, 1984), 301 -302.
- Þórður Sigurðsson frá Tannastöðum: “Útilegumenn í Henglinum og endalok þeirra”, *Lesbók Morgunblaðsins* 29. janúar 1939, 30-31.

Heimildir frh.

Óútgefið efni

- Björn Pálsson. Úr bréfi til Landforms ehf, dags 4. okt. 2005.
- Eiríkur Einarsson. Hellisheiði. Örnefnaskrá. Örnefnastofnun.
- Kolviðarhóll. Örnefnaskrá. Örnefnastofnun.
- Þorsteinn Bjarnason frá Háholti. Afréttur Ölfushrepps. Örnefnaskrá. Örnefnastofnun.
- Þórður Ögmundur Jóhannsson. Vorsabær. Örnefnaskrá. Örnefnastofnun.
- Þórður Ögmundur Jóhannsson. Reykjakot. Örnefnaskrá. Örnefnastofnun.
- Þórður Ögmundur Jóhannsson. Reykjatorfa. Örnefnaskrá. Örnefnastofnun.
- Þórður Ögmundur Jóhannsson. Sogn í Ölfusi. Örnefnaskrá. Örnefnastofnun.
- Örnefnaýsing Þóroddsstaða. Örnefnaskrá. Örnefnastofnun

Fornleifaskráning

- 171 minjar voru skráðar á svæðinu 2008, 30 minjaheildir og 7 minjaflokkar. Minjarnar eru frá mörgum tímabilum en töluverður hluti þeirra eru samgönguminjar frá seinni tímum.

Friðlýstar fornleifar

Tveir minjastaðir á svæðinu eru friðlýstir. Annars vegar Þorlákshafnarsel og hins vegar Hellurnar (ásamt Hellukofanum) sem er talin vera ein elsta leiðin yfir Hellisheiðina.

Verðmætamat

Svæði	Viðfang	Auðgi, fjölbr.	Fágæti	Stærð, heild	Upplýsingagildi	Einkunn
Hengill	Fornleifar	13	13	8	8	10

Auðgi. Minjarnar tilheyra mörgum minjaflokkum frá mismunandi tímabilum.

Fágæti. Á svæðinu er að finna tvo friðlýstar minjarstaði í ágætu ásigkomulagi.

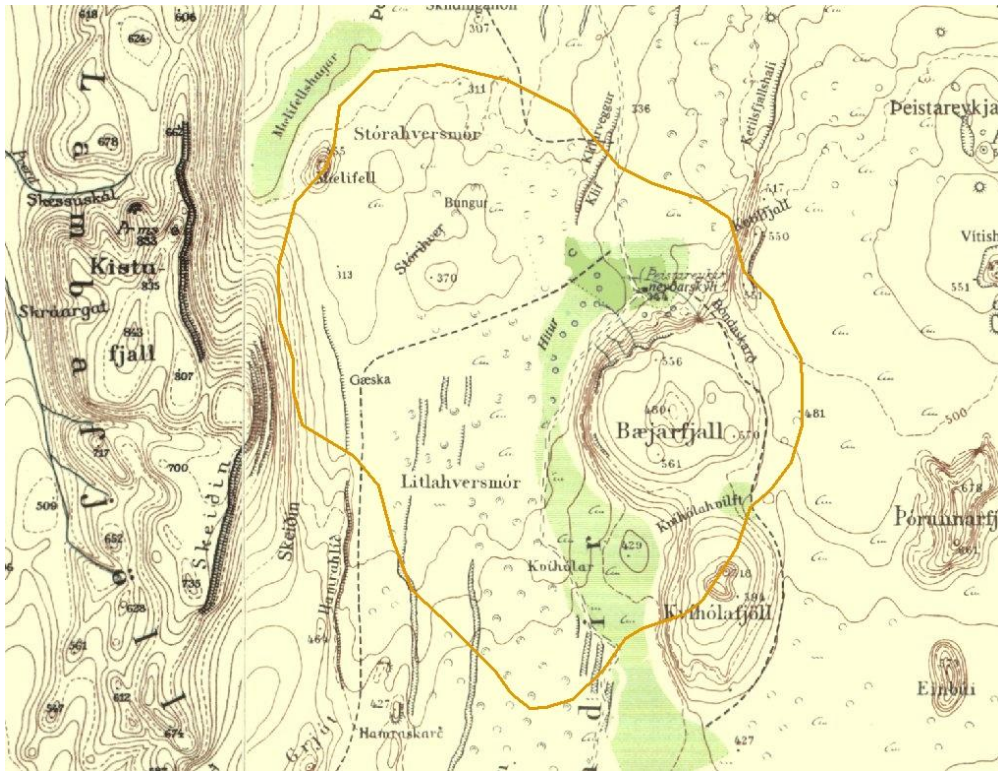
Heild. Nokkrar afmarkaðar minjaheildir. Mismunandi hversu vel umhverfið hefur varðveist. Umhverfið í kringum minjastaði sem eru nálægt virkunarframkvæmdum hefur raskast mikið.

Upplýsingagildi. Svæðið gefur ýmsa möguleika á rannsóknir enda fjölbreyttar minjar. Minjastaðirnar eru mismunandi aðgengilegir og henta því misvel sem upplýsingarbrunnur fyrir ferðamenn.

Þeistareykir

Þekking – Þeistareykir

- Svæðið var skráð í heild sinni vegna rammaáætlunar árið 2008 en áður hafði farið fram skráning vegna framkvæmda.
- Svolítið hefur verið skrifað um forna byggð á þessu svæði.

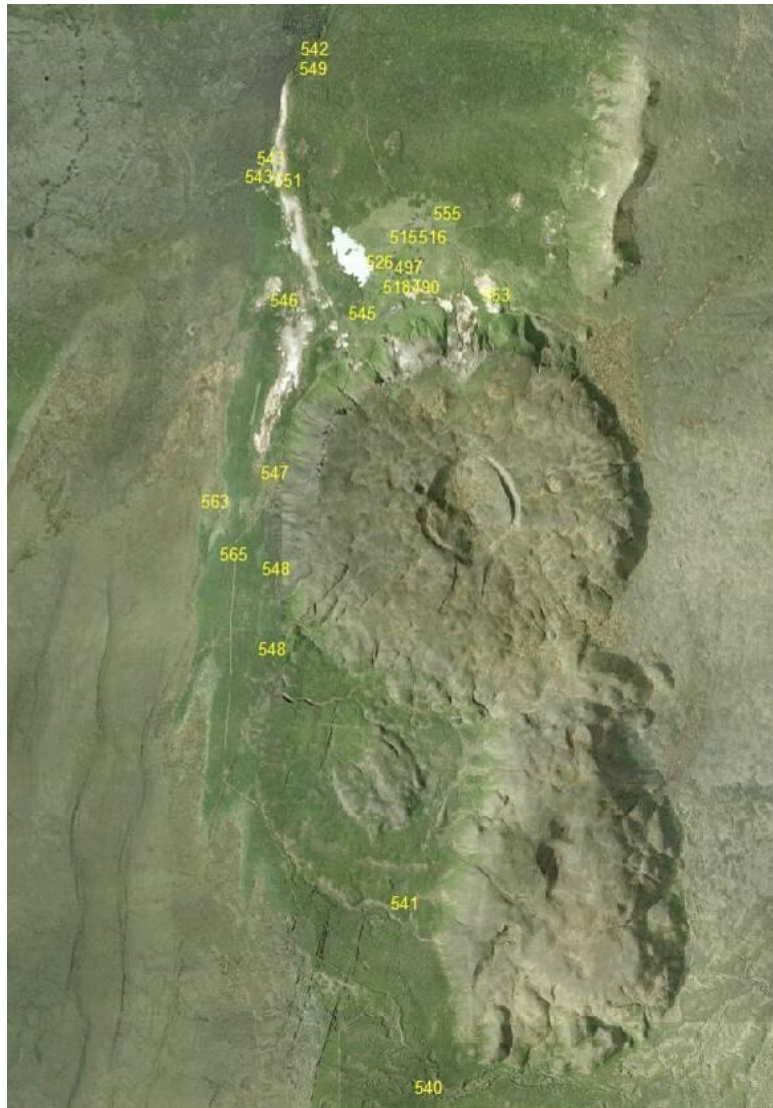
Helstu heimildir

- Árni Magnússon, Páll Vídalín: *Jarðabók Árna Magnússonar og Páls Vídalíns XI. Þingeyjarsýsla*. 2. útgáfa. Hið íslenska fræðafélag, Rv., 1988.
- Bogi Benediktsson: *Sýslumannaæfir I*. [vantar útgefanda] Rv., 1881.
- Eggert Ólafsson: *Ferðabók Eggerts Ólafssonar og Bjarna Pálssonar um ferðir þeirra á Íslandi árin 1752-1757*, Reykjavík 1943.
- Guðbrandur Þorláksson: *Bréfabók Guðbrands byskups Þorlákssonar*. Hið íslenska bókmenntafélag, Rv., 1919-1942.
- *Íslenzkt fornbréfasafn, sem hefir inni að halda bréf og gjörninga, dóma og máldaga og aðrar skrár, er snerta Ísland eða íslenska menn I-XVI*. Hið íslenska bókmenntafjelag, Kaupmannahöfn og Reykjavík 1853-1976 (Diplomatarium Islandicum).
- Kristján Jóhannesson: „Úr sögu byggðar á Þeistareykjum“, *Árbók Þingeyinga* 1980 (Húsavík, 1980), 107-121.
- Orri Vésteinsson: *Fornleifaskráning í Þeistareykjarlandi*. Fornleifastofnun Íslands ses., Rv., 2001.
- Ólafur Jónsson: *Ódáðahraun III*. Bókaútgáfna Norðri hf., Akureyri, 1945.
- Ólafur Olavius: *Ferðabók : landshagir í norðvestur-, norður- og norðaustursýslum Íslands 1775-1777 : ásamt ritgerðum Ole Henckels um brennisteinsnám og Christian Zieners um surtarbrand I-II*. Steindór Steindórsson íslenskaði. Bókafellsútgáfan, Rv., 1964-1965.

Óútgefið

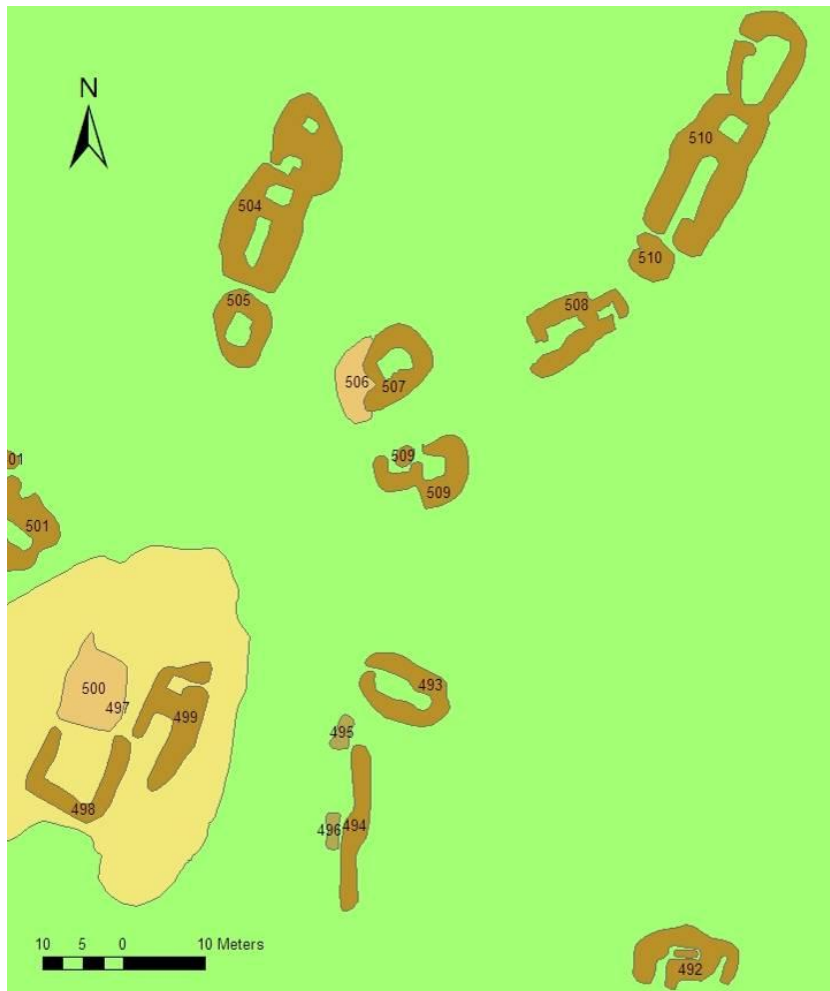
- Örnefnaskrá Þeistareykja, viðbætur og athugasemdir. Jónína Hafsteinsdóttir skráði eftir Kristjáni Jóhannessyni. Örnefnastofnun Íslands.
- Örnefnaskrá Þeistareykjafréttar. Ari Gíslason skráði. Örnefnastofnun Íslands
- Örnefnaskrá Þeistareykjalands. Kristján Jóhannesson skráði. Örnefnastofnun Íslands.

Fornleifaskráning

- 83 minjar voru skráðar 2008 en stór hluti þeirra tilheyrir býlinu Þeistareykir. Einungis er um að ræða 3 minjaheildir og 3 minjaflokka.

Friðlýstar fornleifar

Engar friðlýstar fornleifar er að finna á svæðinu.

Líklega hefur verið búið á þeistareykjum um langan aldur. Þeistareykja er fyrst getið í rituðum heimildum frá 1318 en ekki er ólíklegt að búseta hafi hafist þar fyrr.

Verðmætamat

Svæði	Viðfang	Auðgi, fjölbr.	Fágæti	Stærð, heild	Upplýsingagildi	Einkunn
Þeistareykir	Fornleifar	8	13	8	8	9,5

Auðgi. Minjarnar tilheyra fáum minjaflokkum frá mismunandi tímabilum.

Fágæti. Á svæðinu eru engar friðlýstar fornleifar en býlið Þeistareykir er fornt.

Heild. Fáar afmarkaðar minjaheildir. Mismunandi hversu vel umhverfið hefur varðveist.

Upplýsingagildi. Svæðið gefur ýmsa möguleika á rannsókni, sérstaklega þar sem búseta hefur varið þarna í langan tíma.

Verðmættamat

Svæði	Viðfang	Auðgi, fjölbr.	Fágæti	Stærð, heild	Upplýsinga- gildi	Einkunn
Reykjanes	Fornleifar	8	13	8	8	9,5
Eldvörp	Fornleifar	8	13	8	13	11
Krýsuvík	Fornleifar	13	8	13	13	11,5
Brennisteinsfjöll	Fornleifar	4	8	8	8	7,6
Kerlingarfjöll	Fornleifar	1	1	1	1	1
Gjástykki	Fornleifar	1	1	1	1	1
Krafla	Fornleifar	13	8	8	13	10
Torfajökull	Fornleifar	8	8	8	8	8
Vonarskarð	Fornleifar	1	1	1	4	1,9
Hágöngur	Fornleifar	1	1	1	1	1
Hengill	Fornleifar	13	13	8	8	10
Þeistareykir	Fornleifar	8	13	8	8	9,5

Til athugunar

Svæði	Einkunn	Einkunn/2	Einkunn 1. áfangi
Reykjanes	9,5	4,75	5,2
Eldvörp	11	5,5	2
Krýsuvík	11,5	5,75	4,8
Brennisteinsfjöll	7,6	3,8	2,2
Kerlingarfjöll	1	1	
Gjástykki	1	1	
Krafla	10	5	1
Torfajökull	8	4	2,1
Vonarskarð	1,9	1	
Hágöngur	1	1	
Hengill	10	5	5,1
Þeistareykir	9,5	4,75	4,7